

7.07.76

La dièresi

Resulta una mica difícil, certament, de parlar del signe anomenat dièresi —consistent en dos puntets que, en alguns mots, se sobreposen en una i o una u— en un comentari que ha d'ésser necessàriament compost per una màquina que no el té previst o inclòs en la seva programació. La tecnologia moderna té a cops aquests petits inconvenients i el lector habitual ja ho deu haver advertit. Però ja que això no ens és, ara per ara, permès, perquè ho hauriem de fer sense donar exemples, almenys intentarem de dir alguna cosa que creiem interessant sobre l'ús indegut d'aquest signe gràfic.

La norma que fa sobreposar el signe de la dièresi en una i o una u per tal d'evitar la formació d'un diftong, coneix algunes excepcions. Les més importants, perquè són sistemàtiques, són les que afecten els mots formats amb els sufixos *isme* i *ista*, com ara *egoisme*, *ateisme* o *ateneista* i, especialment, les formes d'infinitiu, gerundi, futur i condicional de verbs del tercer grup com ara *reduir*, *conduir*, *obeir*... *conduint*, *agrairé*, *seduiria*, etc. Es un error molt habitual d'escriure amb dièresi formes com ara *traduir* o *agraint*, i, d'altra banda, lògic, perquè segons la norma general n'haurien de dur. Però cal recordar que es tracta d'una excepció ben fixada i establerta. Ara: el que ens indueix a fer aquest comentari és haver vist, en un text, escrit amb dièresi, a la u, la paraula *llagut*, que és el nom d'un tipus d'embarcació. L'ús de la dièresi determina la pronunciació d'un mot i, per tant, la seva omissió indeguda la modifica. ¿Quina diferència hi pot haver, en la pronunciació d'un mot com ara *llagut*, escrit amb dièresi i sense? Cap. Per tant, cal no escriure mai amb dièresi un mot en què la seva omissió no sigui capaç d'alterar-ne la pronunciació.

ALBERT JANE